

1 Přílohy

1.1 Příloha 1: Dotazník

Dotazník pro učitelky z MŠ

Tento dotazník slouží jako součást výzkumu k diplomové práci, která je zaměřena na zjištění využití postupů při přípravě třídního vzdělávacího programu, kdy východiskem pro jeho využití v praxi je výtvarná výchova či jiná. Odpovědi, prosím, neupravujte, aby byly výsledky pokud možno objektivní. Za účast ve výzkumu děkuji předem všem paním učitelkám. S pozdravem Bc. Jana Němcová.

Informace o učitelce

Jméno (monogram):

1. Věk: Praxe: Vzdělání: Kontakt:

Informace o školce (vyberte nejvýstižnější odpověď)

2. Umístění MŠ (město x vesnice)

3. Typ MŠ

- Státní
- Soukromá
- Speciální (druh zaměření).....
- Církevní
- Alternativní (druh alternace).....

Informace o přípravě třídního vzdělávacího programu

4. Připravujete (či jste připravovala) třídní vzdělávací program (TVP)? (Ano/Ne)

5. Po kolikáté již TVP připravujete?

.....
.....

6. Z čeho při přípravě TVP vycházíte?

.....
.....

Informace o tématech (integrovaných blocích) v TVP

7. Při tvorbě TVP máte témata (integrované bloky) pevně daná ŠVP vaší MŠ, z kterých vychází vzdělávací nabídka (např. Podzimní blok, Zimní blok, Jarní blok, letní blok)? (Ano/Ne)

8. Pokud Ano, napište jejich názvy:

.....
.....

9. Pevně daná témata v ŠVP jsou pro vás závazná při tvorbě TVP po dobu platnosti ŠVP? (Ano/Ne)

10. Popište, jak se vám z daných témat TVP tvoří, zda vám připravené bloky vyhovují, či byste něco změnila:

.....
.....

11. Při tvorbě TVP nemáte témata (integrované bloky) pevně daná v ŠVP a do TVP je volíte sama? (Ano/Ne)

12. V čem spatřujete výhody či nevýhody vlastního tvoření TVP?

.....
.....

Informace o východiscích TVP

13. Kde hledáte při tvorbě TVP inspiraci, z čeho čerpáte?

.....
.....

14. Máte zkušenost, že při tvorbě TVP vycházíte z některé z výchov, která je pro celý TVP klíčová, od které se vše odvíjí? Pokud Ano, popište:

.....
.....

15. Upřednostňujete ve své praxi některou z výchov? Kterou?

.....
.....

Informace o motivačním prostředí v TVP

16. Využíváte v TVP nějakého motivačního prostředku (MP), kterým např. provádíte všemi aktivitami? Podle čeho jej volíte?

.....
.....

17. Pokud Ano, blíže popište, zda máte jedem MP, či jich využíváte více, zda má své místo ve třídě MŠ.

.....
.....

18. Měníte vzhled třídy, kout či jiný prostor k tomu určený podle tématu TVP?

.....
.....

19. Vzniká v průběhu realizace TVP někde v MŠ zpětná vazba pro děti a rodiče?

.....
.....

Informace o vlastní reflexy v působení na děti v oblasti vzdělávání

20. Objevuje se námět, téma TVP ve spontánních činnostech dětí? (Ano/Ne)

21. Jste kreativní v oblasti tvoření TVP a baví vás jeho realizace?(Ano/Ne)

22. Umožňujete dětem vstoupit do realizace děje TVP a pozměnit tak jeho směr, vývoj?(Ano/Ne)

23. Jak moc a do jaké hloubky je podle vás důležité či potřebné mít TVP připravený před začátkem školního roku?

.....
.....

24. Cítíte potřebu získávat v této oblasti více inspirace, praktických návodů a nápadů např. na seminářích či kurzu?(Ano/Ne)

25. Máte zde možnost sdělit svůj názor k tvorbě a přípravě TVP (nepovinné):

.....
.....

1.2 Příloha 2: Přepisy rozhovorů

Přepis rozhovoru A

V: Jak postupuješ při přípravě TVP?

A: Vycházím z ŠVP, který dobře znám, jsem jeho spoluautorkou. Když mám k dispozici podklady o dětech, které budu od září mít ve třídě, zaměřím se na téma TVP.

V: Podle čeho volíš téma TVP a z čeho vycházíš?

A: Podle nápadu, intuice i prožitku volím název TVP. Jednou z dovolené jsem si přivezla velký puntíkatý hrneček na čaj. TVP jsem podle něj nazvala a všechna témata jsme v hrnečku nacházela. Děti si přinesly svůj hrneček z domova, který měly ve školce celý rok. Nápady hledám i v literatuře, v časopisech, v přírodě. Vždy je pro mě důležitý dětský prožitek, aktivní přístup dětí. Zajímavá byla situace, když se jedné holčičce nechtěně „náš“ puntíkatý hrnek rozbil...

V: Co jste udělali?

A: Plakalo se..., ale nevyhodily jsme jej. Společně jsme jej slepily a za pomoci drátků drátkovaly. Děti tato skutečnost posunula zase dál a nabídla se nová témata, která by mě ani nenapadla.

V: Jaká?

A: Třeba zamyšlení nad tím, že se rozbitá věc nemusí hned vyhodit, dá se spravit a použít třeba ještě jinak...

V: Téma TVP volíš na jeden školní rok?

A: Ano.

V: Proč volíš každý rok nové téma TVP? Nenapadlo tě jej zopakovat?

A: To víš, že ano. Ale zatím jsem to neudělala...

V: Proč?

A: Mění se mi z části děti ve třídě a tak pokud bych chtěla pokračovat a navazovat v tématu, děti, které by nově přišly, by neměly stejné prožitky a zkušenosti oproti dětem zůstávajícím. Je to možná i tím, že celek dovedeme do konce.

V: Kolik máte tříd v mateřské škole a má každá svůj TVP?

A: Třídy máme tři a každá třídní učitelka si s kolegyní vytváří svůj TVP se svým celoročním tématem, motivací a přizpůsobuje jej dětem.

V: Přizpůsobuješ téma TVP věku dětí ve třídě, tak jako vzdělávací nabídku?

A: Samozřejmě. Pracovala jsem se všemi věkovými skupinami a věk dítěte je pro mě jedno z hlavních východisek přípravy TVP.

V: Umíš si představit TVP, který má jako východisko některou z výchov?

A: Myslíš třeba zaměření na tělesnou výchovu? Mám k ní nejbližší, tak proto mě hned napadla... myslím, že to jde a je to reálné. Já se snažím dostat se ke všem výchovám asi nastejno, ale jo, umím si to představit.

V: Povíš mi jak?

A: Hm, napadl mě míč...s ním by se dal prožít celý rok. Znáš i pohádkovou knížku Míček Flíček, ta by se určitě hodila jako průvodce a motivace...

V: A napadne tě TVP, který by mohl vycházet z výtvarné výchovy?

A: Barvy? Duha? Pohádka?

V: Máš zkušenost s motivačním prostředkem, který provází děti celým rokem. Podle čeho jej volíš?

A: Ano, mám. Vlastně název TVP se stává motivačním prostředkem. Chci, aby zaujal děti a i mně se dobře pracovalo.

V: Jak na něj děti reagují? Zaujme všechny děti?

A: Je pro děti překvapením. Oblíbí si jej a přijmou ho za součást her. Někdo rychleji, někdo pomaleji. V září s motivací seznamuji i rodiče dětí na schůzce. U nás ve školce jsou už zvyklí, že si takto hrajeme. Rodiče jsou součástí školky...

V: Pozoruješ, že by téma TVP nějakým způsobem ovlivnilo klima ve třídě, dětskou hru?

A: Určitě je velmi důležité zvolení tématu. Myslím si, že klíčové. Musí jej však děti přijmout a to je úkol pro pedagoga, jak jim téma představí a navodí. Nestalo se mi za celou praxi, že by děti téma nepřijaly.

V: A upravuješ nějak třídu k tématu TVP?

A: Ano. Motivační prostředek má vždy své místo ve třídě na viditelném a dosažitelném místě.

V: A třídu nějak měníš?

A: Zatím jsem pracovala s takovou motivací, která to nepotřebovala...

V: Jak moc je pro tebe jako pedagoga důležité a do jaké hloubky mít připravený TVP?

A: Z vlastní zkušenosti si myslím, že je dobré mít TVP i v grafické podobě. Před začátkem roku se zaměřením na hlavní kompetence a s ohledem na jeho doplňování, dopracování a jeho uvedení do konkrétnosti.

V: Chceš ještě něco dodat k přípravě a tvorbě TVP?

A: Z mého pohledu vidím TVP jako velmi potřebný dokument. Zakládáme jeho písemnou podobu společně s třídní knihou. Pro pedagoga slouží k evaluaci, návaznosti. Myslím si, že vždy záleží na učitelce, jestli se bude řídit jen pohledem z okna, či bude pracovat tak, aby dítě vzpomínalo na prožitky a předškolní vzdělávání bylo vzděláváním, které baví všechny kolem.

Přepis rozhovoru D

V: Jak postupuješ při přípravě TVP?

K: TVP připravuji již po třetí a postupuju tak, že vycházím ze skladby dětí, akcí školky, divadelních návštěv, tradic, zahradních slavností. To musím do TVP zakomponovat.

V: Podle čeho volíš téma TVP a z čeho vycházíš?

K: Téma, název TVP nevolím. Máme i dané integrované blok v TVP a já si připravuju témata na týden tak, aby se k nim hodila. Vycházím z názvů integrovaných bloků – Potkali se u Pavoučků; Podzim jako malovaný; Kouzelné Vánoce; Paní zima čaruje; Vrátko k jaru; Světem letí novin, že prý léto začíná.

V: Proč název Potkali se u Pavoučků?

K: Pavoučci, to je název naší třídy.

V: Témata máte daná pro celou školu. Kolik máte tříd?

K: Máme šest tříd a podle názvu třídy si učitelky doplní - Potkali se u...

V: Témata v TVP vytváříš na jeden školní rok?

K: Ano, ale za rok je mohu zopakovat.

V: Vyhovují ti takto připravené bloky, či bys něco změnila?

K: Zatím jsem neměla možnost jiný systém poznat, takže nemám srovnání a myslím, že mi vyhovují...

V: Umíš si představit TVP, který má jako východisko některou z výchov?

K: Ne, snažím se průběžně výchovy při tvorbě střídat, aby byly v průběhu roku rovnoměrně rozloženy.

V: Máš zkušenost s motivačním prostředkem, který provází děti celým rokem?

K: Ano. Letos jsem to zkusila poprvé. Motivačním prostředkem plyšové zvířátko, které se shoduje s názvem naší třídy. Děti provází především při vyprávění k tématům, někdy jej zapojujeme do her ve třídě. No zkusím to...

V: Název vaší třídy jsou Pavoučci. Je motivačním prostředkem pavouk?

K: Ano... (úsměv)

V: Odpovídáš, že letos poprvé je motivací pavouk. Jak to bylo vloni?

K: Ano. Předtím jsem volila náhodně podle vlastního uvážení třeba maňáska, panenku, obrázek.

V: Jak na letošní motivaci děti reagují?

K: Celkem normálně. Pavouk má své vyhrané místo, kde odpočívá.

V: Kde je to místo. Jak vypadá?

K: Pavouk leží na parapetu okna.

V: Takže nevidíš v přínosu motivace rozdíl oproti loňsku?

K: No, je to víc ucelené, jen na něj (pavouka) nesmím zapomínat...

V: Pozoruješ, že by zvolená motivace nějakým způsobem ovlivnila klima ve třídě, dětskou hru?

K: Občas si jej děti půjčí na hraní nebo spaní. Víc se o pavouky, myslím tím živé, zajímají.

V: A upravuješ nějak třídu k tématu TVP?

K: Naše společné téma je Kouzelný svět dětí a tak mě nenapadá, jak bych vzhled třídy změnila. Měníme nástěnky k tématu.

V: Jak moc je pro tebe jako pedagoga důležité a do jaké hloubky mít připravený TVP?

K: Podle mého názoru je tvorby TVP důležitá, ale co se týká jednotlivých bloků, vítám spíše jen záchytné body. Básničky, písničky, pracovní listy, pohybové hry, grafomotorická cvičení raději doplňuji až v průběhu roku, podle schopností dětí v daném školním roce.

V: Chceš ještě něco dodat k přípravě a tvorbě TVP?

K: Ne. Děkuju.

V: Já děkuju.

Přepis rozhovoru L

V: Jak postupuješ při přípravě TVP?

L: TVP připravuji letos poprvé. Předtím jsem pracovala ve škole, kde TVP byl připravený. Nyní pracuji ve škole, kde mám volnější ruku a tak jsem TVP přepracovala tak, aby mně a dětem vyhovoval. Byl příliš složitý a cíle byly obecné.

V: Podle čeho volíš téma, název TVP a z čeho vycházíš?

L: Název TVP máme daný.

V: Podle čeho volíš integrované bloky?

L: Ty také máme daný. Ale už jsem to konzultovala s paní ředitelkou. Zdají se mi složité a ráda bych, aby si je každá třída mohla vytvářet sama. Např. Sešli jsme se u studánky... je dané pro každou třídu, i když se mi to vůbec nehodí a na nic mi to nenavazuje. Podřizují se programu.

V: Přizpůsobuješ téma TVP věku dětí ve třídě, tak jako vzdělávací nabídku?

L: Ano. Už jsem se zmiňovala v úvodu našeho rozhovoru, že původní program byl složitý.

V: Umíš si představit TVP, který má jako východisko některou z výchov?

L: Asi ano. V současné době však takto napracuji. TVP by mi vyhovoval, kdyby z výchov vycházel. Dává to určitý rámec, kterého se můžu držet. Nevím...

V: A napadne tě TVP, který by mohl vycházet z výtvarné výchovy?

L: Jen z výtvarné výchovy? Nevím, asi ne.

V: Máš zkušenost s motivačním prostředkem, který provází děti celým rokem?

L: My teď máme žabáka Kvaka, který nás provází. Ale nyní se chystá k zimnímu spánku a probudí se až na jaře. Motivaci stále hledám.

V: Jak na žabáka děti reagují?

L: Je oblíbený. Neubližuje, je to sportovec a pohyb děti milují.

V: Pozoruješ, že by mohl motivační prostředek TVP nějakým způsobem ovlivnit klima ve třídě, dětskou hru?

L: Samozřejmě, že ano. Využívám jich však víc. Zůstávají s námi ve třídě a děti k nim mají kladný vztah. Během dne je využíváme k různým hrám. Taky s jejich pomocí řeším dětské konflikty.

V: A upravuješ nějak třídu k tématu TVP?

L.: Kout, prostor k tématu není. Teprve ho připravujeme.

V: Jak bude kout vypadat?

L: Připravujeme malé, umělé jezírko, kam žabáka Kvaka dáme spát...

V: Jak moc je pro tebe jako pedagoga důležité a do jaké hloubky mít připravený TVP?

L: TVP nepřipravuji před začátkem roku, jen osnovu a názvy integrovaných bloků. Konkrétně až před samotným blokem.

V: Chceš ještě něco dodat k přípravě a tvorbě TVP?

L: Velmi záleží na kolektivu, v kterém pracuješ. To ovlivňuje chuť vymýšlet pro děti nová dobrodružství.

Přepis rozhovoru K

V: Jak postupuješ při přípravě TVP?

K: Mám jej vytvořený delší dobu podle ŠVP, z které vycházím, ale každý rok obměňuji název, realizace a podtémata. Zároveň mám pro každý rok jinou celoroční motivaci.

V: Podle čeho volíš téma, název TVP a z čeho vycházíš?

K: Hlavně znalost budoucích dětí, jejich povah, zájmů, které mám možnost sledovat během roku u kolegyně a částečně při odpolední směně. Na základě toho volíme s kolegyní celoroční linku, které se týkají více či méně všechny podtémata a aktivity. Velká inspirace je od kolegyně z jiných mateřských škol, s kterými jsem studovala. Někdy mě ovlivňují odborné časopisy Poradce ředitelky MŠ, Informatorium, metodické materiály. Ty teda jen výjimečně, když mi chybí inspirace v některých realizacích, ale špatně se mi v nich hledá. Hodně mě ovlivňují i praktické semináře, které rozšiřují mou inspiraci. A taky ty.

V: Témata (integrované bloky) TVP volíš na jeden školní rok?

K: Ne. Máme je dané v ŠVP a je jich deset, na každý měsíc jeden. ŠVP máme zpracovaný na 5let. Před začátkem školního roku máme i daná podtémata. Při tvorbě se držím ŠVP a jejich podtémat, která ale mohu upravovat nebo zcela přejmenovat tak, aby to souviselo s celoroční motivací. Cíle se nemění.

V: Může se tedy stát, že během školního roku úplně změníš názvy podtémat?

K: Ano. Ale zatím se to nestalo. Vyhovuje mi kostra cílů, tzn. výběr ze všech nabízených cílů RVP PV. Jinak témata si ráda přejmenovávám, aby mě to motivovalo vymýšlet nové realizace. Nesnáším stereotyp a nebaví mě dělat každý rok stejné věci. Ty, které mají u dětí úspěch, však ráda opakuji.

V: Přizpůsobuješ téma, název TVP věku dětí ve třídě, tak jako vzdělávací nabídku?

K: Téma TVP máme pro všechny třídy společné.

V: Umíš si představit TVP, který má jako východisko některou z výchov?

K: Ano, ale ne vždy se mi to podaří. Snažím se optimálně zařazovat všechny výchovy, ale někdy dávám přednost jedné, která se odráží ve všech ostatních. Vloni třeba environmentální, v které letos pokračujeme. Rok předtím hudební a ještě předtím výtvarná výchova.

V: Povíš mi jak?

K: Každé téma zpracuji hlavně tou výchovou, na kterou jsem zaměřena, poté z této realizace navazuji dalšími výchovami. Buď směřuji k dané výchově, nebo je výchova motivací pro další např. báseň o drakovi, kterou se děti celý týden učily s pohybem, byla inspirací pro výtvarné zpracování. Hrátky se slovy – drak papírový x pro princeznu = homonyma. Píseň,

Vyletěl si pyšný drak - děti si hrály s větrem a tato píseň byla motivací pro cvičení v tělocvičně.

V: A napadne tě TVP, který by mohl vycházet z výtvarné výchovy?

K: Nevím, teď mě nic nenapadá. Naše škola se nachází v blízkosti lesa a tak se nejvíce zaměřujeme na environmentální výchovu. Výtvarná výchova se v tématu také našla např., název TVP Lesní království, kde se objevovaly barvy z přírody.

V: Máš zkušenost s motivačním prostředkem, který provází děti celým rokem?

K: Ano. V již zmiňovaném TVP Lesní království jsme měli motivační prostředek krále Trčku, kterého doprovázeli skřítkci Haluzník, Barvička, Bludník.

V: Jak na ně děti reagovali?

K: Velice kladně a to si myslím se odrazilo v chování a postoji dětí k přírodě.

V: Pozoruješ, že by téma, název TVP nějakým způsobem ovlivnilo klima ve třídě, dětskou hru?

K: Určitě ano. Jsou témata, která tě vyvedou ven, do přírody. Ta děti zklidní.

V: A upravuješ nějak třídu k tématu TVP?

K: Ano, to musí být, aby se motivace u dětí udržela celý rok. Zároveň rodiče mají možnost sledovat vývoj výzdoby, která se mění. Dokonce mají možnost se dobrovolně zúčastnit, pomoci dětem plnit úkoly, což je pro některé rodiče velká zábava.

V: Jak moc je pro tebe jako pedagoga důležité a do jaké hloubky mít připravený TVP?

K: Myslím, že je důležité mít kostru – centrální dějovou linku, na kterou se začnou nabalovat realizace průběžně, podle atmosféry a vzniklých situací.

V: Chceš ještě něco dodat k přípravě a tvorbě TVP?

K: Je toho dost. Chtěla bych mít ve své školce učitelky, jako jsi ty. Většina mých kolegyně před strachem z vyhoření, z přemíry aktivit a nových realizací raději dělají všechno po staru. A tvořit TVP je týmová ne individuální práce.

Přepis rozhovoru O

V: Jak postupuješ při přípravě TVP?

O: Já TVP nevytvářím. Mám jej daný a tak pracuji podle již připraveného TVP.

V: Jaký název, téma TVP máte?

O: Pracujeme, podle publikace Barevné kamínky.

V: Vyhovuje ti to?

O: Ano, velmi. Navrhla bych, aby i ve školkách byl pevně daný jeden roční plán, který by si každá MŠ přizpůsobila dle vlastních potřeb a motivací. Vrátila bych se k Programu výchovně vzdělávací práce.

V: Téma TVP volíš na jeden školní rok?

O: Ne, takto pracuji třetím rokem.

V: Přizpůsobuješ téma TVP věku dětí ve třídě, tak jako vzdělávací nabídku?

O: Ano, ale jen vzdělávací nabídku. Téma, název TVP i integrované bloky máme daný a neměníme je.

V: Umíš si představit TVP, který má jako východisko některou z výchov?

O: Ne.

V: Máš zkušenost s motivačním prostředkem, který provází děti celým rokem?

O: Ne, celým rokem ne. Příležitostně použiji maňaska nebo plyšáka.

V: Jak na něj děti reagují?

O: Chtějí si s ním potom hrát.

V: Myslíš si, že by téma, název, vzdělávací nabídka TVP nějakým způsobem ovlivnilo klima ve třídě, dětskou hru?

O: Určitě.

V: A upravuješ nějak třídu k tématu TVP?

O: Třidu ne. Výzdoba v MŠ je daná. Měníme ji ve třídě a v šatně podle ročního období a daného tématu na nástěnce.

V: Jak moc je pro tebe jako pedagoga důležité a do jaké hloubky mít připravený TVP?

O: Ano. Je to pro mě důležitý. Uvědomuji si, že nejsem kreativní a potřebuji nápovědu, vedení. V tom mi vyhovuje publikace Barevné kamínky.

V: Chceš ještě něco dodat k přípravě a tvorbě TVP?

O: Ne. Děkuju.

V: Já děkuji.

Přepis rozhovoru P

V: Jak postupuješ při přípravě TVP?

P: Pracuji ve speciální třídě. Témata máme pevně daná a vycházejí ze ŠVP.

V: Jaký název, téma TVP máte? Jak se nazývají integrované bloky TVP?

P: Název máme pro celou školku společný: Společně to zvládneme a máme čtyři třídy. Integrované bloky se nazývají: Jak se rodí jaro; Jak hřeje léto; Jak maluje podzim; Jak čaruje zima

V: Z čeho vycházíš při realizaci vzdělávací nabídky?

P: Námety čerpáme v Barevných kamínkách. Také máme pro děti vypracované individuální vzdělávací plány.

V: Téma TVP volíš na jeden školní rok?

P: Ano i ne. Jsou témata, která opakují, a některá jsou v tom roce nová.

V: Volíte každý rok nové integrované bloky TVP?

P: Ne, takto připravené bloky nám vyhovují.

V: Přizpůsobuješ téma TVP věku dětí ve třídě, tak jako vzdělávací nabídku?

P: Ano a individuálním zvláštnostem.

V: Umíš si představit TVP, který má jako východisko některou z výchov?

P: Ne, netvořím tak. Při tvorbě TVP vycházíme ze všech výchov, ale vše přizpůsobujeme dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

V: Máš zkušenost s motivačním prostředkem, který provází děti celým rokem?

P: Motivačního prostředku využívám podle nastalé situace.

V: Jak na něj děti reagují?

P: Podle situace. Většinou kladně.

V: Myslíš si, že by téma, název TVP nějakým způsobem ovlivnilo klima ve třídě, dětskou hru?

P: Nevím. Neumím to posoudit. Je však pravda, že jakákoliv změna u těchto dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vyvolá nepředvídatelné reakce.

V: A upravuješ nějak třídu k tématu TVP?

P: Vzhled třídy měníme podle ročního období.

V: Jak moc je pro tebe jako pedagoga důležité a do jaké hloubky mít připravený TVP?

P: TVP máme připravený před začátkem školního roku, ale během září ho ještě doplňujeme podle složení dětí ve třídě a jejich zvláštností.

V: Chceš ještě něco dodat k přípravě a tvorbě TVP?

P: Zda bych tě nemohla poprosit o bližší představení toho, na co ses mě ptala. Ráda bych se dozvěděla, jak se pracuje a tvoří TVP v jiných školkách.

V: Určitě. Ráda.

Přepis rozhovoru J

V: Jak postupuješ při přípravě TVP?

J: Pouze jej aktualizují. Máme jej vypracovaný.

V: Podle čeho volíš téma TVP a z čeho vycházíš?

J: Máme rozpracovaný program Rok s krtkem. Měsíční témata dále rozpracováváme na týdenní témata. Vycházím ze ŠVP, věku dětí a inspiraci hledám v Kafometu, knížek z Portálu, z knížek Barevné kamínky.

V: Téma TVP volíš na jeden školní rok?

J: Pracuji v nové MŠ, od září 2013. TVP jsem již dostala vypracovaný a opět v něm pokračuju.

V: Proč jsi nezvolila nové téma TVP?

J: Protože mi to takhle vyhovuje. Téma děti zaujalo a tak jsem skoro nic neměnila.

V: Obměnily se ti děti ve třídě?

J: Všechny ne, jen polovina.

V: Kolik máte tříd v mateřské škole a má každá svůj TVP?

J: Jsme jednotřídní MŠ.

V: Umiš si představit TVP, který má jako východisko některou z výchov?

J: Ne. Témata musí obsahovat jak výtvarnou, hudební, tělesnou, dramatickou, literární výchovu a podobně a to tak, aby se dohromady prolínaly.

V: Máš zkušenost s motivačním prostředkem, který provází děti celým rokem?

J: Motivačním prostředkem je u nás krtk. Ne však při všech činnostech.

V: Proč ne u všech činnostech? A u jakých ne?

J: Někdy se k němu motivace nehodí...nebo na něj zapomeneme.

V: Jak na krtka děti reagují?

J: Znájí ho, je oblíbený a to je si myslím, výhoda. Většinou jej mají i doma a tak si ho z domova přináší do školky, znájí z televize.

V: Pozoruješ, že by téma TVP nějakým způsobem ovlivnilo klima ve třídě, dětskou hru?

J: Určitě. Ne však každou hru a činnost. A také ne každé dítě. Starší kluci si jej nepůjčují.

V: Proč?

J: Asi se jim nehodí do hry. Ale na spaní jo.

V: A upravuješ nějak třídu k tématu TVP?

J: Ano i výzdoba třídy v MŠ je provázena krtkem. Výzdobu měníme na nástěnkách.

V: Jak moc je pro tebe jako pedagoga důležité a do jaké hloubky mít připravený TVP?

J: Připravený ano, jednotlivá témata musí být podrobná. Přesto by činnosti měly vycházet z potřeb dětí a učitelka nemá být programem svazována.

V: Chceš ještě něco dodat k přípravě a tvorbě TVP?

J: Ne.

V: Děkuji.

Přepis rozhovoru E

V: Jak postupuješ při přípravě TVP?

E: Vycházím ze ŠVP, pak se zaměřím na skupinu dětí, které budu mít ve třídě. Pro mě je důležité i složení chlapci a dívky, i to totiž ovlivňuje přípravu TVP.

V: Vysvětlíš mi to?

E: Pokud budu mít převážně chlapeckou třídu, nezvolím téma vyloženě dívčí, třeba název Paraplíčko.

V: Podle čeho tedy volíš téma, název TVP a z čeho vycházíš?

E: Jak už jsem řekla, faktorů je spousta. Téma TVP volím podle nápadu, intuice, zážitku, dětí. Vycházet se dá ze spousty podnětů. Já si názvy bloků dávám často do veršů.

V: Téma TVP volíš na jeden školní rok?

E: Ano, neopakuju témata. Myslím si, že se to ani nedá a ani by mě to nebavilo. Často si myslím... je to se mi povedlo, to bych mohla zopakovat..., ale vždy jsou tam důležité děti

a ty se mění a nikdy se to tak už nepovede. Každá chvílka je jedinečná, tak jako dítě a to je dobře. Snad až bude starší a nebudu mít nápad, tak sáhnu do šuplíku a něco zopakuju.

V: Kolik máte tříd v mateřské škole a má každá svůj TVP?

E: Máme tři třídy a každá učitelka si vytváří svůj TVP, kdy vychází ze ŠVP.

V: Přizpůsobuješ téma TVP věku dětí ve třídě, tak jako vzdělávací nabídku?

E: Určitě. Nemůžu přece chtít, aby tříleté děti chápaly to, co pětileté.

V: Umíš si představit TVP, který má jako východisko některou z výchov?

E: Ano. Já tak pracuji. Samozřejmě jsem ovlivněna výchovou, která je mi nejbliže.

V: Která to je?

E: Hudebně pohybová výchova. Přes tuto výchovu dokážu plnit všechny oblasti vzdělávání. Myslím si, že právě pohyb se zpěvem je pro děti velmi přirozenou činností a baví je.

V: Máš zkušenost s motivačním prostředkem, který provází děti celým rokem?

E: Ano, mám. Využívám často loutky.

V: Jak na něj děti reagují?

E: Mile, překvapením v očích, když loutka oživne, rozpohybuje se. Dítě si k loutce vytvoří vztah, bere ji do hry a to jej vyprovokuje k lepší aktivitě. To, že si děti vzpomenu, zařadí, povídají si o motivačním prostředku, svědčí o vhodnosti jeho zvolení. Ze své praxe učitelky volím motivační prostředek podle věku dětí – od jednoduššího ke složitějšímu. Pracovala jsem s tříletými dětmi a společným celoročním tématem pro nás byl kos, jednoduchý černý ptáček, který je po celý rok kolem nás. V současné době pracuji s předškolními, pěti až šesti letými dětmi a zvolila jsem téma Vítr. Sama jsem temperamentní a už teď vím, jak budu činnosti dětem představovat. Děti jsou také o rok starší a možná „neuchopitelnost“ názvu tématu vidím pro rozvoj fantazie a představivosti jako prioritní...

V: Pozoruješ, že by téma TVP nějakým způsobem ovlivnilo klima ve třídě, dětskou hru?

E: Určitě. Dobře zvolené téma, název, který děti osloví, napomůže k navození té správné atmosféry a děti si hrají a přitom se učí ani o tom neví.

V: A upravuješ nějak třídu k tématu TVP?

E: Ano. Pokud název TVP vymyslím pro předškolní děti Vítr, musím mít prostor. A třeba i komín, který prochází třídou, se dá vhodně využít jako místo pro úkryt kamarádka větru Meluzínu. Je dobré nebát se použít opravdových, skutečných předmětů a věcí.

V: Jak moc je pro tebe jako pedagoga důležité a do jaké hloubky mít připravený TVP?

E: Na jednu stranu je důležité promyslet program do hloubky, nastínit si různé variace, možnosti, kam by se dalo zajít, ale je třeba předpokládat změny související třeba s počasím, s neplánovanými akcemi apod. Učitelka musí být schopná na tyto okolnosti reagovat.

V: Chceš ještě něco dodat k přípravě a tvorbě TVP?

E: Ne, děkuji.

V: Já děkuji.

1.3 Příloha 3: Témata k TVP Rumcajsovy boty realizovaná na týdenních pobytech dětí z MŠ v přírodě

1.3.1 Téma: BOTY NA LYŽE – PŘEZKÁČE

Časový rozsah: 2 týdny (v prvním týdnu proběhne téma Boty na lyže ve třídě MŠ, v druhém týdnu na toto téma navazuje pobyt na horách)

Podtémata: *S Rumcajsem na hory – Přezkáče, boty, které Rumcajs nezná*

Motivační vyprávění, východiska:

Tento blok zahrnuje motivaci před odjezdem na zimní pobyt v přírodě. Pobyt trvá týden.

Jedeme *na hory!* Do přírody! A Rumcajs jede s námi. Hurá! Jaké boty si však sebou vzít?

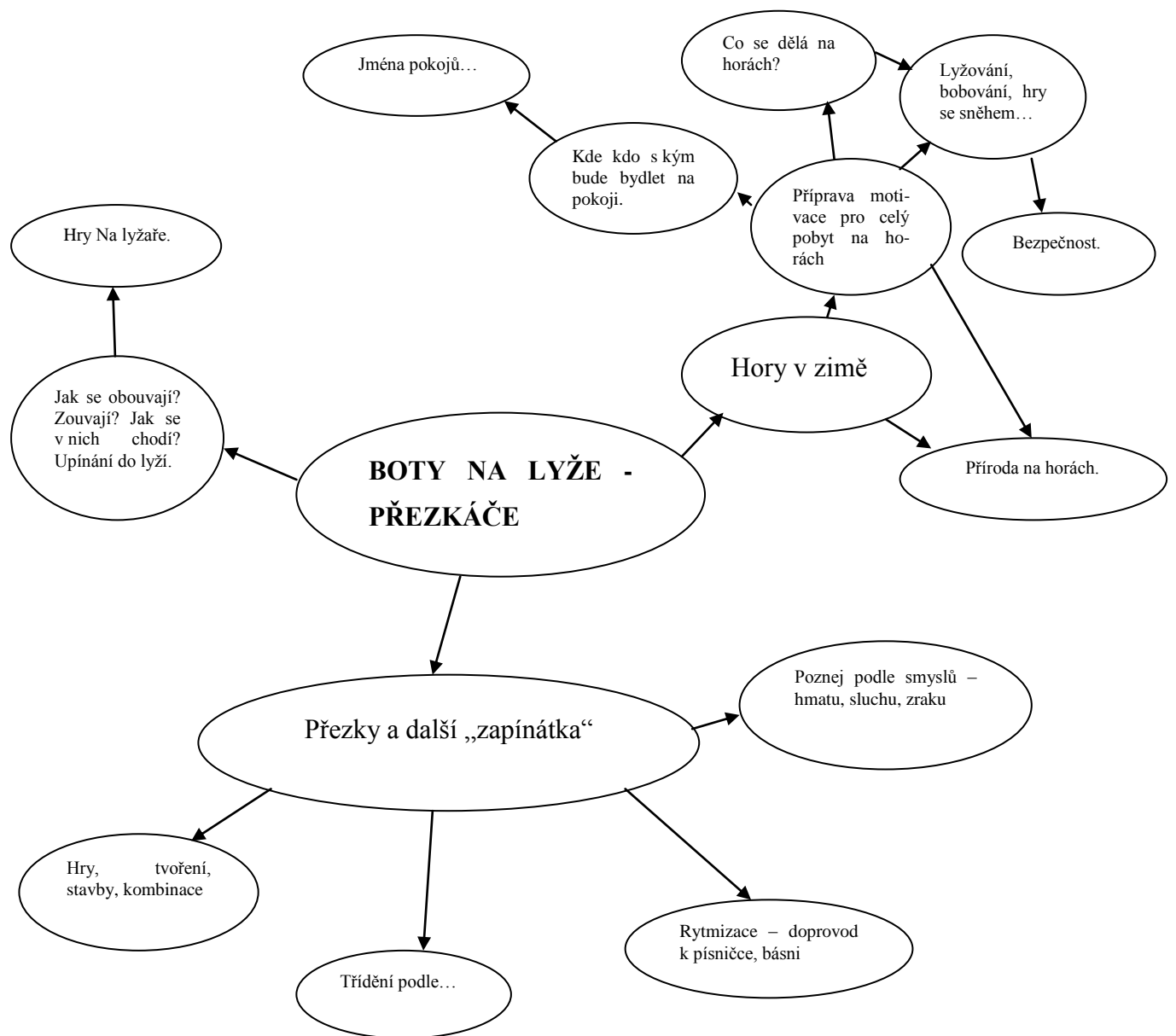
A co se na horách dělá? Lyžuje, bobuje, hraje se sněhem...

V kterých botách se dá lyžovat? Hledáme v botníku u Rumcajce. Poradí nám? ***V přezkáčích!*** Jenže zapnout tak těžké přezky, to dá práci. Všimli jste si, kolik je různých „zapínátek“ na botách? Tkaničky, suché zipy, guma, zip, patentka. A taky nic. „Zapínátka“, *jak zdrhovadla na botách děti nazvaly jedním slovem, jsou z různých materiálů a hmatem je lze rozpoznat. Když si „zapínátka“ děti zkusí osahat, rozepnout či zapnout, zjišťujeme, že při tom zapínání vydávají různé zvuky (suchý zip, přezky, zip), ale nebo také zvuk žádný (tkaničky). Z těchto předmětů jsme vytvořili artefakt v podobě koláže, prostorové stavby. Pokusily jsme si těmito „zapínátky“ rytmicky doprovodit písničku. Poznáš sluchem, jaké zapínání jsem u boty zapnul?*

Obrázek 1: Přezkáče

Námětová mapa k tématu BOTY NA LYŽE – PŘEZKÁČE

Námětová mapa 1: Boty na lyže - Přezkáče

Příklad dílčích vzdělávacích cílů:

- Rozvíjet spolupráci mezi dětmi, **i v týmové práci ve výtvarné výchově,**
- procvičovat paměť, pozornost, postřeh,
- osvojit si přiměřené praktické dovednosti, **i při výtvarné výchově,**
- seznámit s novým místem, **pokusit se o jeho výtvarně estetické ozvláštnění,**
- rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost, **učit se vnímat, rozlišovat, třídit přírodní materiál za pomoci zraku, čichu, hmatu, sluchu,**
- rozvíjet a získávat citové samostatnosti, zvládnutí odloučení od rodiny,
- rozvíjet a zdokonalovat v oblasti **jemné i hrubé motoriky,**
- **rozvíjet schopnosti výtvarně technických dovedností,**
- získávat povědomí o významu zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu,
- vnímat změny v přírodě, posilovat úctu k přírodě.

Shrnutí:

Při pobytu na horách ve škole v přírodě, kde je jako jeden z hlavních cílů programu stanoven lyžařský výcvik, je nezbytné lyžování střídát s dalšími činnostmi. Každý den by děti měly mít volno pro spontánní hry. Můžeme pro ně připravit podmínky venku pro hry na sněhu – *domčky, sněhuláka, labyrinty, bobování, válení se ve sněhu, sledování stop, hry se sněhem, všímání si zimní přírody.*

My jsme za pomoci kyblíků a bábovek společně postavili *hrad*. *Nejkrásnější byl v noci, když jsme jej rozzářili svíčkami a prskávkami.*

Součástí pobytu na horách je seznamování s přírodou.

Obrázek 2: Sněhový hrad

1.3.2 Téma: MOKASÍNY „Indiáni, ti se mají, celý den si jenom hrají...“

Časový rozsah: 1 týden

Podtémata: *Indiáni - Děti*

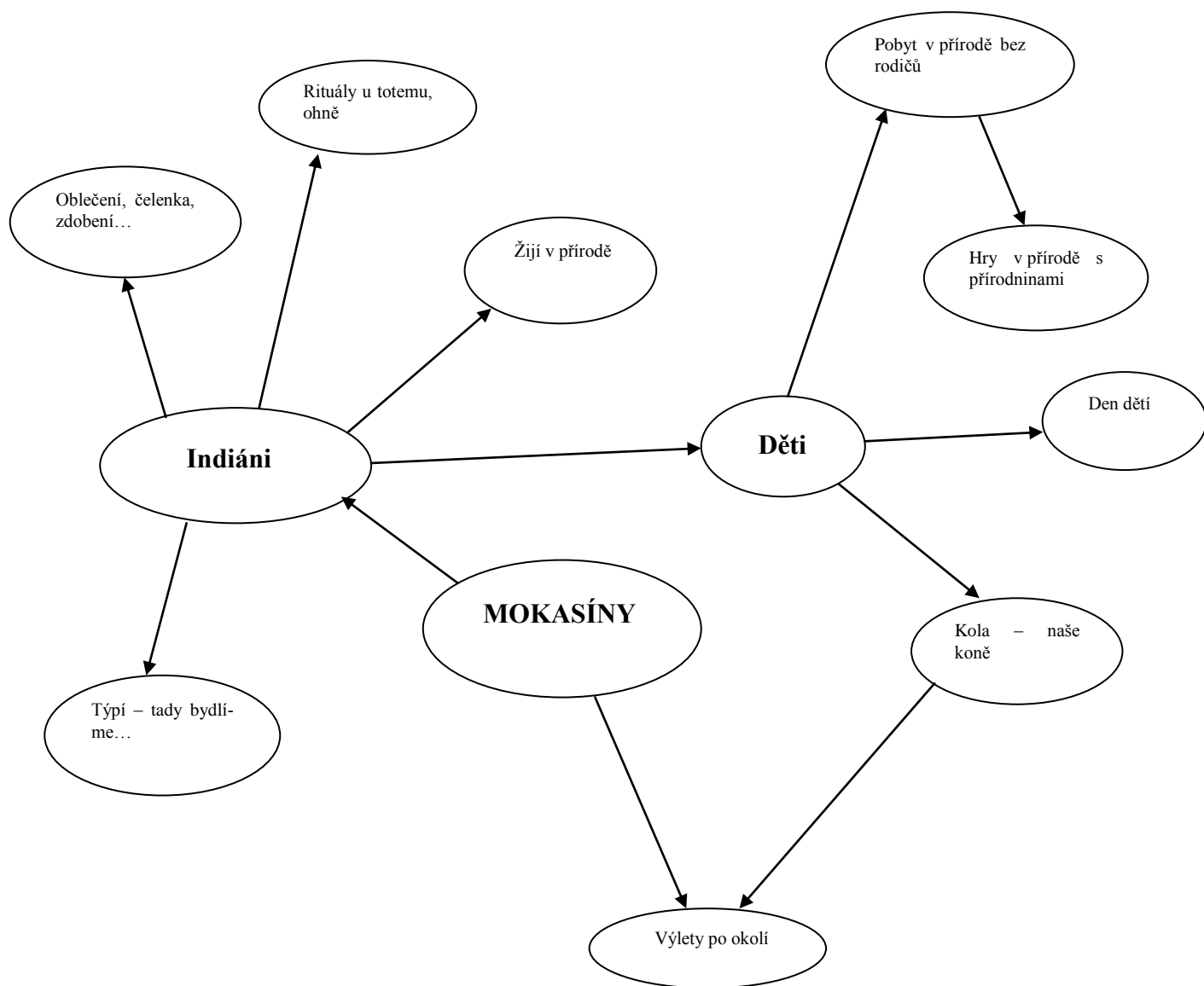
Motivační vyprávění, východiska:

Tak jako v zimě vyrážíme na zimní hory, na přelomu jara – léta odjíždíme na týdenní pobyt v přírodě, vždy po okolí České Lípy. Letos jedeme do Poslova Mlýna jako *indiáni*. Bereme si s sebou i kola – naše koně. Indiánské děti běhají bosky nebo v *mokasínech*, to jsou boty z kůže. Jestli je také budeme mít, to uvidíme, ale indiánskou čelenku, totem, tomahavk a tričko budeme mít určitě!

Příklad dílčích vzdělávacích cílů:

- Rozvíjet spolupráci mezi dětmi,
- procvičovat paměť, pozornost, postřeh,
- **osvojit si přiměřených praktických dovedností,**
- seznámit se s novým místem, **pokusit se o jeho výtvarně estetické ozvláštnění,**
- rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost,
- rozvíjet a získávat relativní a citové samostatnosti, zvládnutí odloučení od rodiny,
- rozvíjet a zdokonalovat v oblasti **jemné motoriky,**
- vytvářet povědomí a významu zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu,
- **vytvářet kladného vztahu k výtvarné kultuře,**
- poznávat jiné kultury **prostřednictvím výtvarného umění.**

Námětová mapa k tématu MOKASÍNY

Námětová mapa 2: Mocasíny

Námět činnosti: TOTEM

Úkol: zacházení s nářadím (poříz, pila, pilník). Materiál dřevo. Seznámení se zvyklostmi jiné kultury.

Pomůcky:

- Dřevěnou kládu,
- pilu,
- poříz,
- pilníky,
- barvy na dřevo (Balakryl),
- štětce.

Obrázek 3: Totem

Vizuálně obrazové prostředky:

Tvary, objemy, barvy, struktury.

Reflexe: Použití opravdového nářadí a vidět, že něco dokážu, trvale změním, přetvořím podle vlastní fantazie.

Další využití totemu:

- Instalovali jsme jej na zahradu mateřské školy, vzniklo tak místo ke společnému scházení se. Vzpomínáme na pobyt – zpětná vazba.

1.4 Příloha 4: Zakončení TVP Rumcajsovy Boty

1.4.1 Za Rumcajsem, Mankou a Cipískem do Jičína - Závěrečný výlet do Jičína

Časový rozsah: 1 den

Základní charakteristika

Jeden den jsme našli verpánek i okýnka prázdné... Rumcajs, Manka i Cipísek byli pryč. Kam se všichni poděli? Rumcajsi! Volaly děti a všude se dívaly a hledaly... Na dubu visela obálka. Že by dopis? A opravdu. Když jsme ho otevřeli, bylo v něm napsáno:

Milé děti.

Jsem moc rád, že jsem s vámi mohl být u vás ve školce. Mile jste mne i Manku s Cipískem přijali. A protože jsem u vás spravil už všechny boty, vydali jsme se zpátky do svého pohád-

kového města Jičina. A kdyby se vám po nás stýskalo, otevřete si naši knížku. Nebo za námi můžete přijet do Jičina!

Ahoj, Váš Rumcajs, Manka a Cipísek.

Námět činnosti: LÍSTEK DO AUTOBUSU

Úkol: Vybarvit za pomoci rodičů označenou část dle symbolu určenou barvou – pastelkou.

Materiálně technické prostředky:

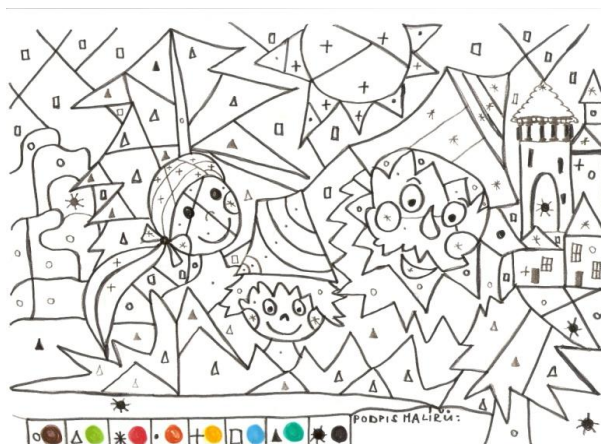
- Pastelky,
- pracovní list.

Vizuálně obrazové prostředky:

Barva, tvar.

Reflexe:

Obrázek je složitý, proto byla zvolena individuální činnost s dopomocí rodičů doma.

Obrázek 4: Lístek do autobusu

Motivační vyprávění, východiska:

Setkali jsme se druhý den u autobusu. Všechny děti měly jízdenky a tak jsme jeli. Nebylo jednoduché, najít v tak velkém městě ševcovnu. Ještěže jsou po městě rozcestníky. A tak jsme se zase s našimi kamarády shledali! Domek mají pěkný, se zahrádkou, kousek od náměstí. Cipísek se stará o domácí zvířátka. Od Rumcajse, Manky a Cipíška jsme se vydali na prohlídku jičínské věže. To bylo schodů. Věž jsme si dole na chodníku nakreslili. Kreslili jsme na zemi pod věží. Kolemjdoucí z Jičina si naše výtvořky prohlíželi a my jsme byli na sebe pyšní. A les Řáholec? Ten jsme také našli. Tak ahoj, Jičíne!

Obrázek 5: Kresba jičínské věže

Námět činnosti: JIČÍNSKÁ VĚŽ

Úkol: Zachycení skutečné předlohy, tvaru, barvy.

Materiálně technické prostředky:

- Desky, na kterých budou děti kreslit,
- papír,
- černá tuš,
- voskovky.

Vizuálně obrazové prostředky:

Barva, plocha, linie, prostor, prostředí.

Reflexe: Kresba tuší, po zaschnutí (malá svačinka a proběhnutí) jsme obraz vykreslili voskovkami. Pozadí – potravinářskou barvou až ve školce.

Oborový kontext:

Různé podoby věží, bran, hradeb. Materiál kámen, dřevo.

Shrnutí:

Seznámení s novým městem, orientace v prostoru, rozhled po kraji z jičínské věže pro docílení jiného vnímání perspektivy. Samotná kresba venku, v prostoru pod věží za přihlížení kolemjdoucích, byla pro děti nová zkušenost, kdy se nejen samotné výtvořily, ale i ony samy staly objekty zájmu, obdivu.

Město Jičín nabízí nejen dětským návštěvníkům stálou interaktivní výstavu Pilařovy tvorby. O interaktivní přesah expozic se snažil Pilař již během svého života, čímž se stal ve své době výjimečným. Za celoživotní tvorbu udělili Pilařovi čestné občanství města Jičína.

1.4.2 Jak děti z Kvítka pomohly zachránit Rumcajsovi Manku – dramatizace pohádky

Vyvrcholením celoročního projektu Rumcajsovy boty byla dramatizace pohádky. Nápad zahrát si pohádku vzešel od dětí. Vymyslela jsem pohádkový příběh, v kterém si mohou zahrát všechny děti. Nácvik pohádky nám trval přibližně jeden měsíc. Pohádku jsme nejprve hráli svým kamarádům prvňáčkům v ZŠ 28. října v České Lípě a poté s ní děti vystoupily v Jiráskově divadle na závěrečné akademii naší školy pro rodiče, prarodiče a přátele školy.

Obrázek 6: Cipísek a Manka

Pohádka: Jak děti z Kvítka pomohly zachránit Rumcajsovi Manku.

HRAJÍ

Děti z mateřské školy Kvítko

POSTAVY V POHÁDCE

RUMCAJS: Jana Němcová, původní herečka odjela na dovolenou s rodiči

MANKA: Anička Knoblochová

CIPÍSEK: Nikola Wágnerová

VODNÍK VOLŠOVEČEK: Jiří Šimčík

DRAK: Vojta Novotný

STATEČNÝ HOCH: Karel Daďa

DĚTI: ostatní děti z Kvítka

KOSTÝMY

Oblečení pohádkových postav jsme ušili společně s rodiči

Oblečení dětí, které zachránily Manku, bylo z MŠ Kvítko

KULISY

Kolektivní práce dětí a rodičů – jeskyně, rybníček

Boty, které budou šít drácatům. Jsou vyrobené z kartonového papíru.

VYSTOUPENÍ

V ZŠ Špičák – pro děti, Jiráskovo divadlo v České Lípě
– pro rodiče a přátele školy

Příběh začíná v lese Řáholci. Manka vaří v jeskyni polévku, Cipísek jí pomáhá. Rumcaj sedí na verpánku a opravuje boty. Na podiu je také rybník a v něm sedí vodník Volšoveček.

1. Dějství

Rumcajs sedí na verpánku, opravuje boty a při tom si zpívá:

„Přitlouct umím na střeвиčky, cvočky, fločky, podkovičky, sponky, přezky, šněrování, ostruhy a děrování, sklíčka, drahé kamení...“

Potom se podívá k rybníku a povídá:

Obrázek 7: Volšoveček

R: „Vodníčku Volšovečku, jsi doma?“

V: „Kuk, brekeke, co mi neseš, ševče, ševče!“

Rumcajs vstane a jde k Volšovečkovi.

R: „Jdu jen tak na kus řeči, nebo na karetní prší?“

V: „Jé, prší, prší, to já rád, tak pojd', jdeme hrát!“

Zamíchají a rozdávají si karty. V tom přiběhne Cipísek, sedne si k nim a dívá se, jak hrají.

V tom letí kolem nich drak a zpívá:

D: „Já jsem drak a rachotím, letím - Kvítkov – Bořetín, Česká Lípa – Sosnová, za chvíli se napapám...“

Unese manku z jeskyně a volá:

D: „Rumcajsi, Rumcajsi! Pokud chceš Manku zpátky, ušiješ mi botky krásný! Mám tři děti, chodí bosy – to je zebe, a proto jsem si vybral tebe! Tři dny ti dávám, ušij je a Manka přežije! Tady ti posílám míry, tak se jich drž, ať jsou to botky pohodlný!“

A odlétá s Mankou pryč.

R + C + V se chytí za ruce a společně zvolají: „*To je hrůza, to je neštěstí*“

R: „Tři dny, to je krátká doba, mám co dělat, běda, běda!“

2. Dějství

Tu přicházejí výletníci – děti z Kvítka a prozpěvují si: „Kudy, kudy, kudy cestička, jdeme do lesíčka. Kudy, kudy, kudy cestička do lesíčka.“

Zastaví se u Rumcajse, Cipíska a Volšovečka, a protože se znají, kamarádsky pozdraví:

D z Kvítka: „Ahoj, všichni!“

C: „Ahoj, kamarádi!“

R: „Jé, děti z Kvítka“

D z Kvítka: „Proč jste smutní? Co se stalo? Něco se vám nepovedlo?“

V: „Je nás málo, práce hodně, drak bude mít Manku v sobě.“

R: „Volavečku, nesejčkuj! Raději dětem vypravuj, co zlého nás postihlo.“

Děti se seběhnou kolem Volšovečka a ten jim šeptá...

D z Kvítka: „Vy to vzdáte bez boje? My vám rádi pomůžem a draky společně obujem!“

R.: „ To není jen tak, about draka, vždyť ani nevíte, jak se šije bota!“

D z Kvítka: „ No, něco o tom víme a rádi se od tebe přiučíme...“

R.: „ Dobrá tedy, dáme se do díla, pojd'te honem, šití bot začíná!“

Všichni si kleknou na zem, do rukou si vezmou připravené boty, jehly, nitě a zpívají:

„Šily, šily děti boty, silnou nití pro tři draky.

Šily, šily děti boty pro tři dráčata.

Šily, šily, švec, drak byl hladovec

A nevychovanec. S tím bude konec.“

„Šily, šily, děti boty, silnou nití pro tři draky.

Šily, šily, děti boty pro tři dráčata.

Šily, šily, švec, sám byl Rumcajs švec,

Šily děti s ním, Manku zachrání!“

3. Dějství

Děti s Rumcajsem, Cipískem a Volšovečkem došily boty a statečný hoch Kája zavolal:

„Draku, vylez! Máme botky ušité! Padnou vám jak ulitý! Manku chceme hnedka zpátky, k Rumcajsovi do pohádky!“

V tu chvíli přilétá drak a hrozivým hlasem při letu zpívá:

D.: „Já jsem drak a rachotím, letím - Kvítkov – Bořetín.

Česká Lípa – Sosnová, asi budu mítí hlad.“

C.: „Hlad? To si piš! Stihli jsme to, vidíš?“

R.: „Vrat' mi Manku – tu máš boty, pro své dračí neposluchy! A příště draku, až zas budeš něco chtít, přijď se pěkně domluvit. Požádej i poděkuj a nikomu nevyhrožuj!“

D.: „ Dobrá, dobrá... za ty boty jsem moc rád. Manku vracím... a děkuju mnohokrát!“

A drak nechává Manku stát vedle Rumcajse a odlétá s botami pryč...

Manka běží k Rumcajsovi a Rumcajs volá:

Obrázek 8: Šily, šily děti boty

R.: „Manko!“

M.: „Rumcajsi!“

A dají si pusu.

Všichni se chytí za ruce a volají:

„Našemu společnému šití třikrát: hurá, hurá, hurá!“

A zazvonil zvonec a pohádka je konec!

1.5 Příloha 5: Třídní vzdělávací program - Odemykání hradu (Bakalářská práce)

Je námět celoročního projektu, který jsme s dětmi prožili během jednoho školního roku. Tento projekt jsem realizovala s dětmi ve věkově smíšené třídě mateřské školy v České Lípě a byl použit v mé bakalářské práci.

Život na hradě i v podhradí

Životem na hradě je myšlen život na hradě, ale zároveň i život ve školce. Školka se stává pro děti právě takovým „hradem“, kde se za pomoci her a tvůrčích činností děti dostávají do dávných časů, kdy lidu vládl král, rytíři, princezny. Doba, v které nebezpečí číhalo v podobě draků, či rytířských soubojů.

Tyto dva světy se zdají být vzdálené, odlišné, ale inspirovaly mě děti samotné, a to především svojí hrou. Mnoho dětí si hraje na rytíře, princezny a v dnešní době se objevuje i mnoho her s touto tematikou. Děti tak získají přiměřené znalosti o historii, ale nejen o ní.

Cestu ke vzájemnému poznání a sblížení, nám pomáhala najít králova dcera princezna Zlatuška. Zlatuška je loutka dívenky, je ušitá z textilu a vysoká jako děti. Žije na hradě se svými rodiči – králem a královnou. Na hradě je devět oken a jedna brána. Děti, aby se dostaly dále do hradu, zdolávají postupně překážky, úkoly a nástrahy. Úplně prvním úkolem je však najít klíč k zámku, kterým si otevřeme bránu a později všech devět oken hradu. Brána je symbolické propojení mezi těmito dvěma světy. Kdo projde bránou – ocitne se v pohádce.

Hrad v šatně

Odemykání dalšího okýnka

Co se ukrývá v komnatách, však nikdo netuší. Tak pojd'te hledat další klíč, ať se více dozvíme.

Metodika (návrh a realizace)

Výchovný a vzdělávací záměr

Celoročním cílem tohoto tematického celku je najít postupně všechny klíče a otevřít okenice hradu. Pohádková postava Zlatušky, která nás po celou dobu provází, nám nabízí spojující nit mezi prostředím, postavami, situacemi. Tento tematický celek nabízí dětem velmi smysluplný prostor nejen pro rozvíjení kognitivního poznávání, ale i pro rozvoj sociálního učení, učení o sobě i o druhých na základě vlastní aktivity, probouzí v dětech chuť k činnostem, k práci, ke hře, k přemýšlení. Vzniká zde prostor k naplňování všech tří rámcových cílů RVP.

Věková skupina

3 – 6 let, věkově smíšená skupina dětí – střídání aktivit, ve kterých dostávají prostor děti mladší i starší, a přesto je možné sdílet většinu aktivit společně.

Jiné

Spolupráce s rodiči, ZŠ, městem Česká Lípa.

Časové rozložení

10 měsíců (od září až do června), strukturovaná podle ročních období.

Jednotlivé etapy celoročního projektu

Každý měsíc otevřeme jedno okno a ze symbolu v něm ukrytém se dovíme, na co se v tom měsíci zaměříme. Učitelka symbol využívá k motivaci, pracuje s ním, dotváří si ho a přizpůsobuje např. počasí, atmosféře ve třídě, náladě, zážitkům dětí. Zároveň se symbol v okně stává názvem pedagogického projektu, je rozvinut do podtémat, která se v tom daném měsíci s dětmi probírají. Témata na sebe navazují, prolínají se. V okně vzniká myšlenková mapa.

září: „ZLATÁ BRÁNA OTEVŘENÁ“

Základní charakteristika

Otevíráme bránu hradu – dveře naší školky. Co nás čeká?

Je velice důležité navázat s dětmi kamarádský vztah založený na důvěře. Co je to ŠKOLKA? Kdo v ní je, co se v ní dělá, kdo na nás čeká? Představila se nám princezna Zlatuška, její rodiče - král s královnou i HRAD. Hrad namalovaný na zdi slouží i rodičům, neboť se na něm objevuje vše, co ve školce děláme v psané i kreslené podobě. Rodič má tak možnost získat

informace, co se ve školce událo, co se učíme např. za písničku, nebo kam pojedeme, či co budeme z domova potřebovat. Vzniká tak velmi potřebný vztah mezi rodičem – školou, který vede ke vzájemné komunikaci a spolupráci.

Prvotní motivace je pro získání a nadchnutí dětí pro danou věc velice důležitá.

říjen: „KORÁLKY“

Na hradě jich je spousta! Proč se lidé odpradáвна zdobí? Jak se strojí král a jak jeho sloužící?

Dřevěné, skleněné, různě barevné, ale i hliněné...Hledat je můžeme i v přírodě. Co třeba v JABLÍČKU, ŠÍPKU, BRAMBOŘE, KAMENU? Všechny tyto předměty mají podob-

Korálky pro Zlatušku

ný tvar. Hmatem poznáme, jaké to je. Najít kulatý předmět pouze po hmatu je těžké. Museli jsme nejprve kulaté korálky modelovat, malovat, hledat v předmětech v přírodě. A představte si, našli jsme je i v polévce. To když jsme měli hrachovku!

listopad: „PARAPLÍČKO“

Princezny chrání před sluncem paraplíčko. Nás může ochránit stín stromů. Slyšíš králi? Stromy mají také koruny a jak krásné!

Les

Les je naší součástí. Měli bychom ho chránit a učit tomu už i ty nejmladší. Dřív bylo lesů víc. Proč? Kdo v lese žije? Když jsme vylezli na kopec, všimli jsme si, kolik je odstínů zelené barvy. Zanedlouho se ale zelená barva začala měnit a kamsi ztrácet. Co se stalo s listy? To pan Podzim je vymaloval...

Zavírám les...

Každý strom se jmenuje jinak, má jiný tvar listů, má jiné plody, jinou kůru, jinak voní, šustí, povídá. Podle toho jsme také stromy vyráběli. Hotový les nám tak posloužil jako didaktická pomůcka a dělal velkou parádu. V opravdovém, živém lese jsme však nejraději.

Pomůcky

Papírové role na kmen

Barevné papíry

Lepidlo

Přírodní materiál nasbíraný
v lese

Deštník nás zase ochrání před deštěm. Máme holiny a ve vodě můžeme i běhat! To princezny nemůžou...v těch krásných šatech by se umazaly.

Ale co když nezaprší a nezaprší? A v království vyschne studna? Jaký by byl život bez vody?

Ťukám, ťukám prstíkem...

Tématem je VODA, která je symbolem života. Kde se bere voda? A když potom začne pršet, jak a kudy putuje DEŠŤOVÁ KAPKA? Kam se schovám před deštěm? Co je ŘEKA a RYBNÍK, POTOK, MOŘE?

Vodu děti vnímají, jako běžnou věc. Víte, že vodou se musí šetřit? Vyprávíme si u řeky, procházíme se v dešti, barvíme vodu, hrajeme si s vodou a vytváříme potůčky, to jsou všechno činnosti, které v nás zanechaly silné zážitky.

prosinec: „ZVONEČEK“

Co to cinká?

Nastává čas VÁNOČNÍHO CINKÁNÍ, čas PLNĚNÍ DĚTSKÝCH PŘÁNÍ. Nezapomeneme ani na KOLEDY, ZVYKY a TRADICE.

Měsíc plný kouzel, přání, snů. Každý má svá přání.

„Na Vánocích mám nejraději, když se doma všichni smějí a taky to všude sladce voní.“

Ve školce i na hradě také budou slavit Vánoce. Jak slavili Vánoce dříve? Měli také vánoční stromeček? My si ho ve školce ozdobíme. Ale čím? Letos si ozdoby upečeme z těsta! Práce s těstem mají děti hodně rády. Využívám svátků a zadělávám kynuté těsto s dětmi přímo ve

školce. Ten den, kdy ve školce pečeme, je vždy úplně jiný, než ostatní dny. Každý už ví, že má mít zástěrku a přijít do školky co nejdřív. Odměnou pro ty, kteří ráno brzy vstanou, je právě tak neznámé, a proto dětmi tak oblíbené zadělávání těsta. Zaděláváme ručně, ve velké míse, jako za dávných časů ...Důležité je i hlídání těsta při kynutí, aby to nedopadlo jako v pohádce Hrnečku, vař! Práce s těstem po vykynutí, je velmi oblíbená. Děti se naučí použít mouku, aby těsto při zpracování nelepilo, ukážu jim, co jde z těsta vyrobit a pak už je nechávám tvořit, zdobit kořením podle vlastní fantazie. Prstíčky jim jen hrají! Umíš vyválet dlouhého hada? Stočit ho? Výtvary podepisuji na pečicí papír, aby si

Pečeme vánoční ozdoby

domů každý odnesl opravdu to, co udělal. A věřte, že nepečeme jen na Vánoce. Letošní ozdoby na stromeček se opravdu vydařily. Vánoce však ve školce začínají dřív a dřív také končí. Ozdoby ze stromečku už lidé jíst nemohou, ale udělají radost a užitek v lese ptáčkům a zvířátkům. Učíme se myslet na druhé. Šťastné a veselé, zvířátka!

leden: „PEŘINKA a POLŠTÁŘEK“

„Zima, zima, zimička, hází bílá peřička...“

Zima je dlouhá a tuhá a na hradě jsou na ni dobře připraveni. Z LESA přivezli plno dřeva na topení. Co všechno je v lese?

Sníh poletuje venku a Zlatuška má postel plnou prachových peřin. A jak hřejí! Tolik peřin, kolik jich měla PRINCEZNA NA HRÁŠKU, však na tomto hradě nemají. Do své peřinky se zachumlej, a zkus spát ZIMNÍM SPÁNKEM jako některá zvířátka. Co ale dělají ti, kteří nespí? Ti dělají STOPY.

Krmítka pro ptáčky

Krmítka

Před samotnou výrobou krmítek, jsme si nejprve ve školce udělali zdravý den. Pomeranče, které si děti donesly z domova, jsme rozpůlili, a vymočenou šťávu vypili. Vyvinout tlak na pomeranč, aby z něho tekla šťáva, bylo pro někoho těžké. Pomerančem jsme provlékli nejprve provázek, abychom mohli za jeden konec provázku pomeranč zavěsit ven na strom a za druhý, aby se ptáček mohl přidržovat. Provázek se nesmí vyvlíknout, a tak na konec provázku uvazujeme korálek. Naplnili jsme půlku pomeranče zrníčkovou směsí pro ptáčky a zalili rozpuštěným sádlem. Po vychladnutí jsme pomerančová krmítka zavěsili na strom před školku a z okna jsme pozorovali, jak si ptáčky pochutnávají. Oranžová barva pomerančové kůry svítila a zářila do jinak bílé a šedé zimy. Krásně jsme si tak jinak obyčejnou zimu rozsvítili!

Pomůcky

Pomeranče

Odšťavňovač citrusových plodů

Provázek

Korálky

Směs zrní pro ptáčky do krmítek

Sádlo

Ptáci

Když je ti smutno – zazpívá ti. Kdo? Ptáci! A nám jistě zazpívají, když jsme je tak dobře nakrmili. Venku v křoví, jsme je nejprve sledovali: kolik mají noh, jak poskakují, na co mají zobáček, křídélka... Zlatuška má od krále ve zlaté kleci papouška. Chtěli jsme mít ve školce také ptáčka, aspoň

Ptáci...

jednoho. A proč ne?

Z nafouknutých balónek jsme

kašírováním papíroviny vyrobili tělo. Papír fixujeme na balónek středně hustým škrobem, uvařeným podle návodu. Ještě když je papír mokrá od škrobu, nanese prsty a dlaní barvu a rozetřeme po celém povrchu. Po uschnutí dolepujeme zobák, oči, křídla, ocas z papíru, nohy

jsou z aranžérského drátku. Do klece jsme je ale nedali. Poletují nám ve školce, a když si s ním chce někdo hrát, jednoduše se sundá. Postavit jim umíme různá hnízda, cestičky, nebo je vozíme v kočárku místo panenky. Stejným postupem lze vyrobit i velké vejce, které můžeme pomalovat jako velikonoční.

Pomůcky

Balónky

Škrob

Kousky papíru

Temperové barvy

Barevný papír

Nůžky

Lepidlo

Aranžérský drátek na nohy

Stopy ptáků

Využila jsem brambor k výrobě tiskátka. Tiskátko si děti natřely klovatinou a tiskly libovolně na papír. Po zaschnutí klovatiny křídou vybarvily pozadí. Odstíny křídý jsme volili v barvě země. Poté jsme přistoupili k vymývání klovatiny vodou. Na ploše se nám krásně objevily stopy. Venku napadl čerstvý sníh, a tak honem ven! Lidé přeci nespí zimním spánkem...

Pomůcky

Klovatina

Křídý

Brambory

únor: „KARNEVALOVÁ MASKA“

Na hradě je veselo! Uspořádali KARNEVAL i MASOPUST, přišli i LIDÉ z podhradí, VESNIC a MĚST. Města jsou větší než vesnice. Jsou propojena mezi sebou silnicemi, cestami, pěšinkami. Nastal ČAS PROMĚN... HÁDEJ, KDO JSEM? Je ten, kdo se usmívá vždy hodný?

Ve sklárně...

Bez práce však nejsou koláče, a tak jsme se vydali do měst a vesnic za lidmi, kteří se práce nebojí. Město Nový Bor proslavili skláři. Jak se vyrábí sklenička, pohár, váza? Měli jsme možnost vyzkoušet si to. A lehké to teda není!

Z truhlárny od truhláře jsme dostali kousky dřeva. Práce s kladivem a hřebíčky nás náramně bavila.

Za co půjdu na karneval?

Červená karkulka, Zlatovláska, čarodějnice

Tyto pohádkové postavy jsme tvořili kolektivně. Práci jsme si rozdělili na části. Nejprve jsme malovali temperovými barvami. Během čekání na zaschnutí barev jsme navlékali korálky na vlasec. Budou z nich ruce. Ježibaba má ruce z ruliček od toaletního papíru – je

silnější než Zlatovláska a Červená karkulka. Dali jsme si závody v navlékání. Vítězila ale i krása. V další části - druhý den, jsme zdobili šaty. Použili jsme zbytkový materiál, který postupně sbíráme během celého roku. Učíme se šetřit. Na šaty jsme použili krepový papír, stuhy, zbytky krabičky od bonbónů, pytlou. Někdo z dětí maloval boty, jiný lepil Zlatovlásce vlasy ze zlatého provázku, další cuchal vlasy čarodějnicí.

Pomůcky

Balící papír – podklad, na který namalujeme postavy

Temperové barvy

Krepový papír

Stuhy

Lepidlo

Nůžky

Korálky

Vlasec

Ruličky od toaletního papíru

Krabička od bonbónů

Karnevalové masky

březen: „VAJÍČKO“

Pan král si přeje k snídani VAJÍČKO. Kde ho však vzít? V OBCHODĚ? NA DVOŘE? Všechna vajíčka pomalovaly děti! Jsou krásná!

Cože? KRASLICE... SLEPICE...
TRADICE... VELIKONOCE? I na
hradě je slaví!

Slepice s kuřaty

Co bylo dřív? Slepice nebo vajíčko?

Pan král si přeje k snídani vajíčko.
Kde ho však vzít? Chovají na hradě
slepice? Že ne? To bychom se na to
podívali! Tělo slepice vyrobíme ka-

Slepice...

šírováním papíroviny na nafukovací
balónek. Nepokryjeme však papírem

celý balónek, ale jen dvě třetiny vrchní části. Vše fixujeme středně hustým škrobem uvařeným podle návodu. Hlavu slepičky vyrobíme zmuchláním papíru do koule a přelepením papírem k tělu. Ke slepení nám opět pomůže škrob. Ocas a křídla vytvarujeme také z papíru namočeným do škrobu. Toto tvarování dalo dětem velkou práci. Zmačknout papír tak, aby se vytvaroval do požadovaného tvaru, bylo těžké. Po uschnutí balónek propíchneme a slepička nám tak může „sedět“ na vejcích, v trávě... Tělo slepičky nabarvíme tupováním houbičkou temperovými barvami. Děti volily barvu slepičky podle svého přání. Někdo měl slepičku kropenatou, jiný černou. Oči, zobáček jsme dolepili lepidlem. A protože jsme měli i kohouta, z vajíček se vyklubala zanedlouho kuřata... To bylo na hradě radosti! Kuřata vznikla ze žlutých bambulek, na které děti nalepily oči, zobáček a křídélka z barevného papíru. Bambulky nám jedno odpoledne pomáhaly vyrobit z vlny maminky.

Pomůcky

Nafukovací balónek

Škrob

Papír

Temperové barvy

Nůžky

Lepidlo

Bambulky z různých odstínů žluté vlny

duben: „ZLAŤÁKY“

Král s královnou mají plnou truhlu zlatááků. Bacha na zlodějku ČARODĚJKU! My máme zlatááků plnou LOUKU! Kde se vzaly? Ze SEMÍNKA! Rozvíjej se poupátko...

Jsou věci, CO SI ZA PENÍZE NEKOUPÍM. Které? Zkus hádat. Třeba ZDRAVÍ.

Jaro probudilo i hrad

Všude se uklízelo, třídilo a smejšilo. A po dlouhé bílé zimě se lidé těší na barevné květy. Kde se však berou? Z cibulek a semínek? Tomu děti z paneláků nerozumí. A tak si se semínky nejprve hrajeme, osaháváme, porovnáváme velikosti. A zkusíme pokus. Do akvária nenalijeme vodu, ale nasypeme zeminu a ke každé skleněné stěně zasejeme něco jiného: čočku, hrách, fazoli, travu. A také zasadíme cibuli tulipánu, narcisky a hyacintu. Vše jsme postavili k oknu – světlu a teplu – nad ústřední topení. Staráme se, pozorujeme. Co vyroste jako první? Travička zelená vyhrála, ale fazole všechny přerostla. Tento pokus – květináč, do kterého je vidět, jsme si i vytvořili na okna naší školky. Z papíru jsme vytvořili narcisy, hyacinty jsme malovali přímo na okna a to tak, že květ vznikl tupováním houbičkou. Cibulky, půda, listy malbou a otisky štětce a prstíků.

Pomůcky

Barevné papíry

Nůžky

Lepidlo

Barvy na okna – tónovací

barvy na zeď Primalex

Skleněnou nádobu

Půdu

Semínka trávy, hrachu, fazo-

le, cibule narcisů a hyacintů

Vodu na zalévání

Jaro dělá pokusy...

květen: „SRDÍČKO“

Král miluje svoji královnu. Tatínek maminku. Maminka své dítě. Dítě maminku. MAMINČIN ÚSMĚV. Když mám někoho rád, mám ho ve svém SRDÍČKU. A kde mám srdce? Ve svém TĚLE. Král si chrání při jízdě na koni své tělo brněním, čím si chráníš tělo ty, když jedeš na KOLE?

Všichni máme svoji maminku. Maminku máme rádi. Dám jí to najevo tím, že jí pomůžu, pohladím, dám pusku. V květnu mají všechny maminky svátek. A nikdo by neměl na svoji maminku zapomenout. Nejlepší dárek je od srdíčka vlastnoručně vyrobený.

Veliká květina pro maminku

Co dát mamince k svátku? Kytičku? Kde jí vzít? V obchodě? Ale děti nemají peníze... Nám stačí šikovné ruce, zbytky barevných papírků, které ve školce schováváme, silnější drát v zelené bužírce, toaletní papír a vysokou sklenici od šťávy. Každý si vystříhne dva kruhy z papíru. Na jeden kruh budeme přilepovat vystřižené okvětní lístky. Naposledy vlepíme drát v zelené bužírce jako stonek a přilepíme druhé kolo. Na stonek – drát přilepíme zelené lístky. Květina je hotová.

Pomůcky

Zbytky barevného papíru

Drát v zelené bužírce

Lepidlo

Nůžky

Váza

Na starou skleněnou lahev od šťávy budeme stříkat rozprašovačem vodu a přikládat toaletní papír. Vody na sklenici nestříkáme moc, jen zlehka rosíme. Toaletní papír je dobré si předem natrhat na kousky – dílky, tak jak je perforovaný. Tímto způsobem polepíme celou sklenici. Zde je důležité pečlivé přikládání papíru, přimačkávání na lahev. Po zaschnutí se váza zdobí. Nechala jsem dětem volnost jak při výběru barevných okvětních lístků na květinu, tak při zdobení vázy. To budou mít maminky radost.

Váza

Pomůcky

Toaletní papír

Prázdné rozprašovače vody

Vodu

Temperové barvy

Jedu na kole, bruslích, koloběžce

Pohyb děti milují! Po náročné jízdě na kole s dětmi jsem chtěla, aby tento výlet namalovaly. Zkuste zachytit pohyb, pokrčenou nohu. Pozorovali jsme se navzájem, jak vypadáme, když někdo sedí, stojí... Nakonec Honzíkův obrázek vyhrál v kategorii mateřských škol první místo v krajské soutěži O pohár hejtmana libereckého kraje. Společně jsme si jeli pro odměnu – opravdový pohár plný ovoce, barev a reflexních vest na kolo. Hurá!

Pomůcky

Tuš

Klovatina

Křída

Dřívko

Moje tělo

Dala jsem dětem vybrat plochu na skleněných dveřích v šatně školky. Co kdybychom namalovali sami sebe? Děti se nebály prostoru, plochy. K činnosti přistoupily s radostí a těšením se a velkým soustředěním. S malbou na okna už mají zkušenosti.

Bezpečně na cestě

Pomůcky

Barvy na okna – tónovací barvy

na zeď – primalex

Štětce

červen: „ŠÁTEK“

MÁVÁM ti, vidíš? Z VÝLETU na hrad Bezděz.... JAK ŠLY DĚTI DO SVĚTA...

Měsíc, kdy si užíváme toho, že se máme. Za celý rok se z nás utvořila správná parta kamarádů a s tím, že se musíme rozloučit s těmi, kteří půjdou „do

Můj obraz

světa – školy“ se nedá nic dělat. HOLA, HOLA, ŠKOLA VOLÁ!

Vždy, když se blíží konec školního roku, z předškoláků jsou šikovné děti. Před rozloučením dostanou ten největší papír a nakreslí na něj to, co sami chtějí. Obrazy pak vystavujeme a zdobíme jimi divadelní sál Jiráskova divadla v České Lípě, kde se koná závěrečná akademie a loučení s dětmi, které odcházejí do školy.

Můj obraz

Děti malovaly tuší. Po uschnutí tuše vybarvovaly voskovkami, pozadí dokončily potravinářskou barvou.

Pomůcky

Tuš

Voskovky

Potravinářské barvy

Odemykání hradu Bezdězu

Putování za pokladem na hrad Bezděz za pomoci barevných klíčů.

Během roku se u Zlatušky objevovaly klíče, kterými jsme odemykali okna hradu u nás ve školce, a nabídla se nám tak možnost nahlédnout aspoň na okamžik do vnitřku hradu, stát se součástí života s králem, prožít nebezpečí.

V červnu se u Zlatušky objevil klíč poslední – růžový a my jsme odemkli poslední okenici. Že si zasloužíme odměnu? A pan král, královna a Zlatuška ji pro nás mají! Hurá!

„Vemte klíče a běžte za nimi, oni vás k odměně dovedou“, řekl král a královna nám zamávala z věže šátečkem.

Odemykání hradu

A tak se vydáváme, ani přitom netušíme kam. Každý ve dvojici s kamarádem má v ruce jeden klíč a protože úplně první klíč, který jsme od Zlatušky dostali, měl žlutou barvu, ukazuje nám cestu ven – za sluníčkem. Jdeme za tím, kdo ho drží.

Došli jsme až na autobusové nádraží a tu se ujal vedení klíč fialové barvy – že bychom měli nastoupit do tohoto fialového autobusu? Na nic nečekáme a už všichni sedíme uvnitř. Jedeme! Pořád ještě nevíme kam, ale sledujeme okolní krajinu. Vyjeli jsme z města, jedeme kolem polí, luk. Všechno pozorujeme.

Klíče k pokladu

Copak je to tam daleko vzadu, to černé? Vidíte? Tam na tom kopci? To se tyčí majestátně a mocně hrad Bezděz. Co ty na to černý klíči? Klíč už se vrtí Matějovi v ruce. No jo, ukazuje směrem k Bezdězu. A tak nás vede černý klíč.

To už ale autobus zastavuje a my se vydáváme směrem k černému hradu. Ale kudy? Je tu rozcestí! Který klíč nám poradí? Oranžový! Vede nás kolem oranžového plotu, u kterého je cestička. To už se ale ujímá vedení klíč červený – jako je barva na turistické značce k Bezdězu. Uf, to bylo do kopce! A to ještě nejsme nahoře! Když se rozhlédneme, vidíme krásně zeleno. Každá zelená v přírodě je ale úplně jiná! Jé, zelený klíči, to je dobře, že jsi. A jsme rádi, že je hodně zelené barvy všude kolem nás. Lehne si na chvíli do zelené trávy. To je paráda. Díváme se na nebe. Který klíč nás teď povede? Že by modrý? Nebíčkový? A tak hurá dál za modrým klíčem.

To už ale přicházíme k lesní cestě. Je tmavá, jako kůra stromů. Vydáváme se v čele s hnědým klíčem dál. Hnědá cesta se ale brzy mění na šedou, kamenou. Šedý klíč přebírá vedení a jdeme za Pěťou, opatrně, kameny kloužou. Jdeme pořád do kopce, ale blížíme se k cíli! Hrad už vidíme docela blízko. To už ale vstupujeme na nádvoří, kde na nás čeká paní kastelánka. A hádejte, co drží v ruce. Klíč! A jaký! Je železný a těžký. Půjčuje nám ho a my jí za to půjčujeme klíč růžový. Co s ním? Dovede nás k odměně?!

A tak jsme našli poklad!

Motivační báseň

Poklad

Chtěl bych najít poklad zlatý
ptám se mámy
ptám se táty.

Tátovi by nevadila
jedna malá zlatá žíla.
Máma se jen usmívá
nad zlato je rodina.

Někdo zlato, šperky má,
pro mámu jsem zlato já!

Výtvarná činnost

Obraz namalujeme na plátno, jako opravdoví malíři. Nejprve však vytrháme špendlíčkem pár nitek kolem dokola. Plátno namočíme v mléce, vyždímáme, rozprostřeme a už můžeme křídou namalovat náš výlet za pokladem.

Každý obraz má rám. My si rám vyrobíme z barevného písku, abychom nezapomněli, že nás vedly barevné klíče, písku proto, že všude kolem hradu Bezděz jsou pískovcové skály. Výsledkem jsou obrazy hodny galerie...

Pomůcky

Plátno
Mléko
Křídly
Barevný písek
Dispersní lepidlo
Čtvrťka

Malujeme Bezděz...

Pohádka - Vrátime se zpátky, zpátky do pohádky

Vyvrcholením celoročního projektu Odemykání hradu byla dramatizace pohádky. Nápad zahrát si v pohádce vzešel od dětí a také tak trochu mohla písnička, kterou jsem objevila. Ve školce pracuji s věkově smíšenými dětmi, a tomu jsem příběh a dialogy přizpůsobila. Nácvik samotné pohádky nám trval přibližně jeden měsíc. Děti pohádku nejprve zahrály svým kamarádům prvňáčkům a druháčkům v ZŠ 28.října v České Lípě a poté s ní vystoupily

v Jiráskově divadle v České Lípě na závěrečné Akademii naší školky pro rodiče, prarodiče a přátele školy.

Co budeme do pohádky potřebovat?

Koně

Kůň byl součástí každého rytíře, krále, panovníka. Byl to dopravní prostředek a ovládat ho nebylo vůbec lehké. Živí koně by se dětem líbily, ale na to nemám podmínky.

Byli jsme se na ně alespoň podívat na statku. Každý kluk, který bude v pohádce hrát, bude koně potřebovat. Použili jsme pevný karton, z kterého jsme hlavu koně vystřihli. Barvu koně vybíraly děti podle vlastního přání. Hříva byla z vlny, kterou jsme museli provlékat skrz a uvázat uzel. Tělo, na kterém chlapci „seděli“, jsme vyrobili z papírové trubky. Do jednoho otvoru trubky jsme připevnili hlavu a do druhého otvoru papírové trubky koňský ocas. Ocas vznikl nejprve namotáváním vlny okolo opěradla u židličky. Málem jsme se do vlny zamotali! Koně však stáli za to!

Pomůcky

Karton z krabic

Vlna

Tempery

Provlékat vlnu na hřívu bylo pro děti složité, ale poradili jsme si. Pomohla nám tužka, kterou jsme si vlnu do dírky pomohli zastrčit. Při této činnosti se děti naučily trpělivosti a také vázat uzle. Každý kousek vlny, který děti provlíkly, musely uzlíkem svázat, aby, až budou klusat, hříva nevypadala.

Koňský ocas děti vyrobily namotáváním vlny na opěradlo židle. Výběr barevnosti byl ponechán na děti – bude to jejich.

Meče, štíty, koruny, erby

Toto byl především úkol pro chlapce. Nejprve jsem si myslela, že vyrobí si meč, štít, korunu zaujme jen starší chlapce. Pracovat chtěli úplně všichni.

Vyrábíme koně

Na meče jsme použili pevné, papírové trubky. Kdo by si myslel, že meče budou ostré a špičaté, mýlil by se. Nejsme zlí rytíři a na důkaz toho, že je to pravda, jsme na každý konec meče připevnili plastový vnitřek z čokoládového vajíčka, který jsme naplnili rýží. Ze zbraně se tak stal hudební nástroj. Husité taky přemohli nepřítelů svým zpěvem, tak proč bychom my nepřemohli nepřítelů rumbamečem.

Kulisy hradu

Štít, ten sloužil zároveň jako jmenovka. Každý kluk si vymyslel své rytířské jméno. Koruna, tomu všemu dala korunu.

Pomůcky

- Barevný papír
- Papírové trubky
- Plastový vnitřek z čokoládového vajíčka
- Rýže
- Lepidlo
- Temperové barvy
- Zlatá a stříbrná barva

Hrad

Na kulisy hradu nám postačil kartón z velkých krabic. Na něj jsme namalovali hrad – každý svůj a po dokončení jsme části spojili provázkem - jako velké leporelo.

Pomůcky

- Karton
- Tuš
- Špejle, dřívka
- Voskovky

Drak

Toho jsme si vyrobili již na podzim a po celou dobu s námi žil ve školce. Nyní si ho vezmeme s sebou do divadla.

Hrajeme pohádku: Vrátíme se zpátky, zpátky do pohádky

Využití výtvarné výchovy v dramatinaci

HRAJÍ

děti z mateřské školy Kvítko

POSTAVY V POHÁDCE

HOLKY: dívky ze školky – Anička Rálišová, Lucka Rálišová, Natálka Novotná, Ellen Voláková, Míša Fóglová, Anička Novotná

KLUCI: chlapi ze školky – Šimon Turai, Štěpán Turai, Karel Daďo, Samuel Hartman, Matěj Kubinec, Matěj Volák, Matěj Jirásek, Petr Štach, Jan Novotný

MAMINKA: Ola Benešová (paní učitelka)

TATÍNEK: Jana Němcová (paní učitelka)

DRAK: Využití loutky. Hlas drakovi propůjčil Petr Němec.

HUDBA

Various - Baby Mozart, vydal EMI

Instrumentální verze skladby z písne Jo, třešně zrály od Valdemara Matušky

KOSTÝMY

Šaty princeznám přichystali rodiče. Oblečení chlapců bylo z MŠ Kvítko.

Každý herec si vyrobil to, co v pohádce potřeboval (koruny, meče, štíty, koně)

KULISY HRADU

Kolektivní práce i za pomoci rodičů

VYSTOUPENÍ

ZŠ Špičák – pro děti, Jiráskovo divadlo v České Lípě - pro rodiče a přátele školky.

Příběh začíná v panelovém bytě na jednom sídlišti v České Lípě. Bydlí v něm jedna mamka a taťka a mají šest dcer. Holky se však jen parádí, strojí do šatů a nakrucují před zrcadlem. Jejich nejoblíbenější hra je Na princezny a tak si nic jiného nepřejí, než se jimi doopravdy stát.

1. dějství

Mamka vaří, taťka čte noviny a diví se.

T: „Mamko, proč ti ty holky nepomůžou, vždyť všechno děláš sama!“

M: „ No jo, tatínku. Když ty naše holky si nejraději hrají na princezny a to víš, princezny nic dělat nemusí. Jen se jich zeptej a řekni jim, ať mi jdou pomoci!“

T: „ Holky, pojd'te utírat nádobí!“

H: společně odpoví „*Tatínku, my nemůžeme!*“

T: „A co děláte?“

Lucka, Elen: „ My si oblékáme šaty!“

Anička, Míša: „ My si obouváme střevíce!“

Natálka, Anička N.: „ A my si češeme vlasy!“

H společně zavolají: „ A princezny stejně nic dělat nemůžou!“

Smutná maminka odpoví: „Tak to slyšíš, tatínku.“

Tatínek rozzlobeně: „No to se mi snad zdá! Aby jim to tak zůstalo! DO POHÁDKY S NIMI!“

Ozve se hromobití.

M a T zmizí za oponu.

2. dějství

Skladba č. 1 Mozart, na kterou H začnou tančit s šátky a během tance se promění v princezny (nasadí si korunky, které mají připevněné na zádech, a když dohraje hudba, objeví se v pohádce....

Lucka: „Holky, podívejte, z nás jsou princezny....“

Míša: „ Opravdové! Máme i korunky...“

Navzájem se prohlížejí...

Všechny se chytí za ruce, točí se dokola a radostně volají: „ *Z nás jsou princezny, z nás jsou princezny, opravdové...!*“

Lucka: „My jsme snad v pohádce!“

A uteče za ostatními za kulisy hradu.

Princezny

3. dějství

Na jeviště přicházejí mamka s tatškou, hádají se:

T: „Kam se nám ty naše holky poděly?“

M: „Tatško, volej policii, to není snad možné, snad se nepropadly do země...“

Při chůzi zakopnou o něco ležícího na zemi a to velkou pohádkovou knihu „Pohádky“

Vtom někdo zazvoní.

M: „Tatško, jdi otevřít, to budou jistě naše holky!“

Za dveřmi však stojí kluci a všichni se ptají: „*Dobrý den, půjdou holky ven?*“

Karel: „Na kolo?“

Samuel: „Hrát na babu?“

Šimon: „Nebo na písek?“

T: „Mamko, to jsou kluci od holek ze školky!“

Tatínek zve kluky dál.

M: „Jo, kluci, holky se nám někam ztratily... My jsme se na ně rozzlobili, že nám nechtějí pomáhat a jen si hrají... Jen tohle tady po nich zůstalo.“ – tatínek zvedne velkou knihu „Pohádky“ nad hlavu.

Kluci: „A kam jako holky zmizely?“

M+T: „Asi do pohádky!“

Kluci: „To my jen tak nenecháme, půjdeme je hledat!“

M+T: „Tak jo, jdeme s vámi!“

Všichni se oblékají do brnění, berou si meče, štíty, koně, koruny a přeskokem přes knížku „Pohádky“, se dostávají do pohádky...

Princové

Skladba č. 2 - s písničkou Vrátime se zpátky – všichni zpívají. Po dozpívání odjíždějí na koních za oponu s pokřikem „Do pohádky!“

4. dějství

Na jevišti: Z hradu vychází princezna Míša a povídá: „Mě už to tu nebaví, to je nuda..., v těchto šatech se ani nedá jezdit na kole.“

Princezna Anička: „To je fakt, ani běhat se v těch šatech nedá!“

Princezna Lucka: „A já tak ráda maluju, copak můžu? V tomhle? Prý bych se umazala!“

Princezna Anička N. s Elenkou: „*A nám se stýská po mamince...*“ a rozbřečí se.

5. dějství

Skladba č. 3 – Drak

Drak: „A, princezny, kolikpak vás je?“ začne počítat... „Jedna, dvě, tři, čtyři, pět, šest! Na každý den jedna, a v neděli, to nežeru, to trávím... Copak je dneska za den?“

Princezny zavolají vystrašeně: „*Je neděle!*“ (i když je úterý, spoléhají na to, že to drak nepro-koukne)

Drak: „To máte štěstí, ale zítra, to už jednu z vás sežeru... mňam!“

Princezny: „Holky, to nás nenapadlo, že na princezny v pohádce číhá drak... Co budeme dě-lat?“

6. dějství

V tom přijíždějí na koních kluci, mamka i taťka a volají: „*Támhle jsou! Hurá našli jsme je právě včas! Na draka!*“

Pouštějí se svými meči do boje s tříhlavým drakem a souboj vyhrávají. Všichni se radují, že se zase našli...

Holky: „Mami, tati, my se chceme vrátit zpátky, prosím, my už budeme pomáhat, nás už to nicnedělání omr-zelo!“

M+T: „To rádi slyšíme!“

Stoupnou si všichni do řady vedle sebe a společně řeknou: „*Tak jdeme, z pohádky ven!*“ a udělají jeden velký krok.

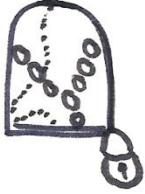
Závěrečná písnička

Skladba č. 4 - Vrátili jsme se zpátky, zpátky z té pohádky – společný zpěv.

A zazvonil zvonec a pohádky je konec!

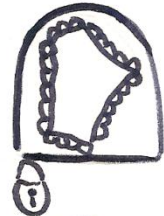

NA VĚDOMOST SE DÁVÁ, ŽE

ZVLÁDL(A) ODEMKNOUT BRÁNU A VŠECH
DEVĚT OKEN NA NAŠEM HRADĚ!

GRATULUJEME A
TÍMTO TI SLAVNOSTNĚ UDĚLUJEME

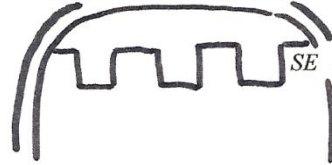
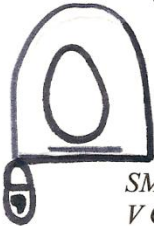
ŘÁD POHÁDKOVÉHO KLÍČE

.....
JANIČKA NĚMCOVÁ

A

.....
OLINKA BENEŠOVÁ

SE ZLATUŠKOU

SMŠ KVÍTKO, školní rok 2008 -2009
V ČESKÉ LÍPĚ, 25.6.2009

